

Nr 100

Av herr **Jacobsson, Gösta, m. fl.**, om inrättande vid Lunds universitet av en professur i näringslära.

(Lika lydande med motion nr 186 i Andra kammaren)

I utav medicinska fakultetens vid Lunds universitet avgivna anslagspetita har de senaste åren och senast för budgetåret 1969/70 begärts en professur i ämnet näringslära vid nämnda fakultet. I motiveringen härtill anfördes att dylika professorer i UKÄ:s femårsplan upptagits för Stockholms universitet, Uppsala universitet samt att behov av en tjänst i ämnet i Lund jämväl vore av behovet påkallad med tanke på såväl undervisningen som forskningen. Tjänsten skulle — framhålls ytterligare i skrivelsen — vara av betydelse för samarbetet mellan universitetet och den till södra Sverige koncentrerade livsmedelsindustrin.

I ett den 26 april 1967 avgivet yttrande rörande blandad medicinsk och naturvetenskaplig utbildning med huvudinriktning på näringslära uttalade UKÄ att tungt vägande skäl förelåge för inrättande av en undervisnings- och forskningsenhet i ämnet vid Lunds universitet. I statsverkspropositionen under utbildningsdepartementets huvudtitel har emellertid något förslag om en lärostol i ämnet icke upptagits.

Enligt vår åsikt har ämnet näringslära på senare år fått en allt större samhälllig betydelse i samband med de väsentliga förändringar som skett i allmänhetens kostvanor. I framtiden kommer betydelsen därav att bli ännu mera framträdande. Den väsentligaste förändringen har bestått i en minskad konsumtion av spannmålsprodukter och en ökad totalförbrukning av fett. Medan vid 1900-talets början fett och socker svarade för endast en tredjedel av det totala kaloribehovet, täckes angivna behov numera till omkring hälften av nämnda två näringsbeståndsdelar. Den ökade konsumtionen av frukt och grönsaker har med hänsyn till vitamintillförseln utgjort ett positivt inslag i bilden. Å andra sidan är tillförseln av protein, mineralämnen och vitaminer trots allt ofta otillräcklig.

Nya tendenser gör sig alltmera märkbara på livsmedelskonsumtionens område, bl. a. den allt större förbrukningen av konserver och djupfrysta livsmedel. Genom skolbespisningen och industrimatsalar har en viss standardisering av kosten ägt rum. Speciellt hos ungdomen framträder en allt större ensidighet i kosthålllet. Sålunda intager allt större skaror ungdomar åtminstone ett mål om dagen endast bestående av korv och potatismos från närmaste kiosk.

Utvecklingen har ur hälsosynpunkt förvisso haft både positiva och negativa verkningar. Tydligt är emellertid att den starkt ökade förbrukningen särskilt av fett

medfört påtagliga hälsorisker. Överkonsumtionen på detta område bidrar till uppkomsten av en del sjukdomar. Som exempel kan nämnas hjärt- och kärlsjukdomar, gallsten, sockersjuka samt belastningssjukdomar i skelett och leder. Även allergisjukdomarna härrör i stor utsträckning från livsmedlen. Kariesfrekvensen har också sådant sammanhang.

Behovet av ökad forskning på området framträder med stor styrka. Medan utfostringsläran inom husdjursuppfödningen spelar en central roll, har näringsläran inom humanmedicinen alls icke fått den plats som den förtjänar. Vårt land måste satsa mera på human näringsforskning.

Rimligt är att i första hand Lunds universitets medicinska fakultet får ökade lärarresurser på området. Till Skåne är huvuddelen av vårt lands livsmedelsindustri förlagd. Här finns en konservindustri på bred front med storföretagen Findus och Felix samt slakterier och charkuterier med Scan och KF, vidare sockerindustrin. Mejeriindustrin, chokladindustrin, stärkelse- och bränneriindustrin spelar stor roll. Det sydsvenska jordbruket och dess produktutveckling bör också i detta sammanhang uppmärksammas. Ett fruktbarande samarbete mellan forskning och näringsliv förekommer redan men kan ytterligare utvecklas.

Vi hemställer,

att riksdagen måtte besluta inrättande av en professur i näringslära vid medicinska fakulteten vid Lunds universitet fr. o. m. den 1 juli 1969 samt att bevilja erforderligt anslag för ändamålet för budgetåret 1969/70 under utbildningsdepartementets huvudtitel.

Stockholm den 22 januari 1969

Gösta Jacobsson (m)

Per Blomquist (m)

K. A. Levin (fp)

Ingvar Andersson (m)

H. Bertil Lidgard (m)

Ebbe Ohlsson (m)